

Luovat alat ja kulttuuri – ennakkotehtävät varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja alkuopetukseen

Miten ideasta syntyy peli, elokuva, mainos, artikkeli, tapahtuma tai rakennus?

Luovat alat ja kulttuuri näkyvät lasten arjessa joka päivä. He katsovat elokuvia ja videoita, pelaavat pelejä, osallistuvat juhliin ja tapahtumiin sekä leikkivät erilaisissa ympäristöissä. Harvemmin pysähdytään miettimään, miten nämä kaikki syntyvät ja ketä niiden tekemiseen tarvitaan.

Maailman suurimman virtuaalisen yritysvierailun ennakkotehtävät auttavat lapsia pohtimaan:

- Kuka tekee pelit, elokuvat ja tapahtumat?
- Miten ideasta syntyy valmis kokonaisuus?
- Miksi yhdessä tekeminen on tärkeää?

Tehtävät voi toteuttaa ennen vierailupäivää tai sen jälkeen. Aikuinen voi valita käyttöönsä yhden tai useamman tehtävän. Kokonaisuus on suunniteltu joustavasti käytettäväksi osana esimerkiksi kielen kehittämistä, kuvallista ilmaisua, leikkiä ja ilmiöpohjaista oppimista.

Tehtävät vahvistavat lasten mielikuvitusta, yhteistyötaitoja ja kykyä huomata, että erilaisia taitoja tarvitaan yhteisessä tekemisessä.

Tehtävät ovat osa Maailman suurinta virtuaalista yritysvierailua, jossa lapset ja oppilaat pääsevät tutustumaan eri toimialoihin yritysten omien videoiden kautta. Kokonaisuuden järjestää Työn Taitajat -ohjelma, jonka tavoitteena on tuoda työelämä tutuksi eri ikäryhmille pedagogisesti mielekkäällä tavalla.

Kokonaisuus sisältää kaksi tehtävää:

- Yksilötehtävä: Piirrä luovan alan tekijä
- Ryhmätehtävä: Ensin mietitään luovia aloja, sitten suunnitellaan oma luova idea

Vinkit tehtävien toteutukseen

- Tehtävät voi toteuttaa keskusteluna, piirtämisenä ja yhteisenä ideointina.
- Kaikkia tehtäviä ei tarvitse tehdä, aikuinen voi valita tilanteeseen sopivimmat.
- Tehtävät sopivat osaksi arjen leikkiä, kielen kehittämistä, kuvataidetta ja yhteistoiminnallista oppimista.
- Yksinkertaisimmillaan tehtävät voidaan toteuttaa suullisena keskusteluna ja yhteisenä piirroksena.
- Halutessa ryhmät voivat esitellä tuotoksensa muille lapsille.

Tehtävä 1: Piirrä luovan alan tekijä

- **Arvioitu kesto:** 10–15 minuuttia.
- **Työskentelytapa:** Yksilötyöskentely ja yhteinen jakaminen.
- **Tarvikkeet:** Paperia ja värikyniä.
- **Valmistelut:** Ei erityisiä valmisteluja.

Tehtävän tavoite

Lapsi ymmärtää, että pelit, elokuvat, TV-ohjelmat, mainokset, rakennukset ja tapahtumat syntyvät ihmisten ideoista ja yhteistyöstä. Lapsi toimii luovasti ja harjoittelee kuvallista ilmaisua.

Tehtävän kuvaus

Tehtävä alkaa yhteisellä keskustelulla. Keskustelun jälkeen jokainen lapsi piirtää kuvan yhdestä ihmisestä, joka on ollut mukana tekemässä esimerkiksi peliä, elokuvaa, tapahtumaa tai rakennusta. Lapsi saa itse päättää, mitä tämä tekijä tekee ja millaisia välineitä hän käyttää. Lopuksi halukkaat voivat kertoa lyhyesti omasta kuvastaan.

Opettajan käsikirjoitus

Aloita yhteisellä keskustelulla lasten kanssa: **Kun katsomme elokuvaa, pelaamme peliä, käymme tapahtumassa, tulemme rakennukseen, näemme mainoksia tai luemme uutisia, näemme vain valmiin jutun. Kuka nuo kaikki on tehnyt?**

Anna lasten vastata vapaasti. Älä korjaa liikaa. Tarkoitus on herättää ajattelua.

Kerro, että nuo kaikki kuuluvat luoviin aloihin. Luovat alat tarkoittavat töitä, joissa ihmiset käyttävät mielikuvitusta ja tekevät ideoista oikeita juttuja, kuten pelejä, elokuvia, tapahtumia, mainoksia ja taloja.

Vastausten jälkeen voit jatkaa: **Onko yksi ihminen tehnyt kaiken yksin? Mitä kaikkea oikeasti tarvittiin?**

Voit nostaa esiin esimerkkejä:

- joku keksii idean
- joku piirtää tai suunnittelee
- joku rakentaa
- joku esiintyy
- joku käyttää kameraa
- joku kertoo muille

Siirry sitten piirtämiseen ja ohjeista lapsille, että jokainen saa piirtää yhden ”luovan alan työntekijän”.

- Mitä hän tekee? Missä hän työskentelee? Missä hän on hyvä ja taitava?

Lopuksi pyydä lapsia kertomaan kuvistaan.

Tehtävä 2: Ensin mietitään luovia aloja, sitten suunnitellaan oma luova idea

- **Arvioitu kesto:** 20–25 minuuttia.
- **Työskentelytapa:** Pienryhmissä.
- **Tarvikkeet:** Iso paperi per ryhmä ja värikyniä.
- **Valmistelut:** Etsi kuvia luovan alan esimerkeistä (elokuva/TV-ohjelma, mainos, tapahtuma, uutinen, peli ja rakennus). Tee myös ryhmäjako valmiiksi.

Tehtävän tavoite

Lapset ymmärtävät, että luovat asiat syntyvät yhteistyössä. He harjoittelevat ideointia, roolien jakamista ja yhteisen suunnitelman tekemistä. Tehtävän tarkoituksena on vahvistaa lasten luovuutta, yhteistyötaitoja ja ymmärrystä siitä, että luovat ideat syntyvät yhdessä.

Tehtävän kuvaus

Tehtävä alkaa yhteisellä keskustelulla kuvien avulla. Aikuinen näyttää lapsille esimerkiksi kuvan elokuvasta, pelistä, tapahtumasta tai rakennuksesta. Kuvan avulla pohditaan yhdessä, kuka on tehnyt valmiin asian ja onko yksi ihminen voinut tehdä kaiken yksin. Keskustelun tavoitteena on oivaltaa, että luovat ideat syntyvät yhteistyössä ja että tarvitaan monenlaisia tekijöitä.

Keskustelun jälkeen lapset siirtyvät pienryhmiin. Jokainen ryhmä suunnittelee oman idean. Ryhmä voi valita esimerkiksi lasten tapahtuman, mainoksen lempilelulle, uuden leikkipuiston tai lasten pelin. Ryhmä päättää idealle nimen, pohtii mitä siellä tapahtuu ja piirtää ideastaan kuvan.

Työskentelyn aikana lapset sopivat myös siitä, kuka tekee mitä. Yksi voi keksiä nimen, toinen piirtää ja kolmas kertoo idean muille. Lopuksi ryhmät esittelevät työnsä lyhyesti muulle ryhmälle.

Aikuisen käsikirjoitus

1. Aloitus: Mitä luovat alat tarkoittavat?

Aloita kertomalla lapsille, että luovat alat ovat sellaisia töitä, joissa ihmiset keksivät ja tekevät uusia juttuja, kuten pelejä, elokuvia, TV-ohjelmia, tapahtumia, uutisartikkeleita ja taloja. Kukaan ei tee niitä yksin.

2. Keskustelu kuvien avulla

Näytä lapsille valitsemasi kuva, esimerkiksi: elokuva, peli, lasten tapahtuma, mainos, rakennus tai leikkipuisto. Pyydä lapsia katsomaan kuvaa ja kerro, että tämä on valmis juttu, mutta kuka tämän on tehnyt?

Anna lasten vastata vapaasti. Vastausten jälkeen voit jatkaa keskustelua jatkokysymyksillä:

- Ketä kaikkia tarvitaan?
- Kuka piirtää tai suunnittelee?
- Kuka rakentaa? Kuka kertoo muille tästä?

Tavoitteena on oivaltaa yhdessä, että tarvitaan monenlaisia tekijöitä ja yhteistyötä.

3. Siirtymä ryhmätyöhön

Yhteisen keskustelun jälkeen ohjeista siirtymä ryhmätyöhön. Kerro selkeästi, että lapset saavat nyt ryhmässä keksiä oman idean. Sen pitää kuitenkin liittyä johonkin seuraavista vaihtoehtoista.

Kerro vaihtoehdot selkeästi:

- lasten tapahtuma
- lasten peli
- mainos lempilelulle
- uusi leikkipuisto

Jaa lapset pienryhmiin (3–4 lasta).

4. Ryhmätyö

Ohjeista lapset päättämään ensin, minkä he valitsevat ja sen jälkeen:

- Keksikää idealle nimi.
- Päättäkää, mitä siellä tapahtuu.
- Piirtäkää ideastanne kuva.
- Sopikaa, kuka tekee mitä.

Korosta yhteistyötä kertomalla, että yksi voi keksiä nimen, toinen voi piirtää, kolmas voi kertoa idean. Kaikki saavat sanoa mielipiteensä.

5. Esittelyvaihe

Kokoa ryhmät yhteen ja anna jokaiselle ryhmälle noin 1 minuutti aikaa esitellä ideansa.

6. Yhteinen lopetus

Päätä tehtävä yhteiseen pohdintaan:

- Oliko kaikilla samanlaisia ideoita?
- Tarvittiinko erilaisia tehtäviä ja ihmisiä?
- Voiko tällainen syntyä ilman yhteistyötä?

Tee yhteenveto:

Kun ihmiset keksivät ja tekevät uusia juttuja yhdessä, sitä kutsutaan luovaksi tekemiseksi.